

Een Nashvilleverklaring?

Hóe uw levensverhaal ook klinkt: WELKOM!

Net terug van een korte reis. Nog vol van het Duitse Wittenberg belde een journalist: 'Wat vindt u van Nashville?' In deze lange overweging wil ik (pastoor Stiekema) met u een reis maken. We reizen van Wittenberg naar Nashville, van Amsterdam naar Friesland. Die oorden hebben iets met elkaar te maken. Hebt u even de tijd?

Lutherstad Wittenberg

Lutherstad Wittenberg, eens brandpunt van de reformatie. De stad waar Maarten Luther in 1517 zijn 95 stellingen, aanklachten tegen de Kerk, aan de deur van de slotkapel hing. De parochiekerk waar in 1525 voor het eerst in de landstaal werd gevierd, avondmaal onder twee gedaanten: brood én beker. Toen revolutie, nu alledaags.

Zo'n 500 jaar ná die 95 stellingen, en wat daarop volgde, is het een mooie maar slaperige stad. Het vuur van weleer? Ik heb het niet gevonden. We zijn onderhand 500 jaar verder in de tijd en hopelijk wijzer.

Luther en paus Leo X

Wat als Luther, die deels gelijk had, niet zo ontzettend ingenomen was met zichzelf? Hij was dat volgens tijdgenoten. Wat als paus Leo X, beschaafd gezegd: een erg opmerkelijk creatuur, geloof en Kerk aandacht had gegeven? Hij had veel tijd voor wereldpolitiek en familiebelang. Spendeerde een gruwelijk vermogen aan literatuur, kunst, architectuur en de pompa waar hij van hield. Zijn persoonlijke moraal niet echt fris. Wat als deze twee mannen, over hun eigen schaduw en karakterzwakte waren gestapt, om eens écht naar elkaar te luisteren. Ontdekken wat de ander beweegt, ten diepste wil zeggen. Kerk en wereld hadden er nu compleet anders uitgezien. Wat twee zielen kunnen veroorzaken!

God groter dan ons hart

In de slotkerk van Wittenberg stak ik kaarsen aan voor gelovigen die door de Inquisitie zijn vervolgd, verbannen, gemarteld en vermoord. In die kerk een mooi gebaar van een katholieke priester. Geen vezel in mijn gelovige lijf twijfelt: zij zijn geborgen in Gods barmhartigheid en liefde. Het lot van Leo X? Daar ben ik minder zeker van. Gelukkig is God groter dan ons hart. Ik gun zelfs Leo X om geborgen te zijn in Gods liefde en barmhartigheid. Ik stel mij voor dat God in eeuwigheid alsnog duidelijk heeft gemaakt wat van hem als paus werd gevraagd. Een pijnlijk moment voor Leo X.

De Nashvilleverklaring

Vanuit Wittenberg arriveren we nu in Nashville. Ook bekend als Music City, hoofdstad van de countrymuziek. Sinds kort ook bekend om een gelovige verklaring.

De Nederlandse vertaling is een ronkende tekst. Het begint met een Bijbelcitaat in ouderwets Nederlands. Vervolgens 14 artikelen met "WIJ BEVESTIGEN" en "WIJ ONTKENNEN". Inderdaad in hoofdletters. De tekst is niet in alle geledingen van Kerk en samenleving met gejuich ontvangen.

Vraag: voor wie is die verklaring eigenlijk geschreven, vertaald en ondertekend? Wie is de geadresseerde? Waarom en voor wie dit gedachtegoed formuleren dat in sommige kerkelijke kringen oud is als de weg naar Rome? In die kringen niets nieuws onder de zon.

Waarom wordt in die verklaring nieuwere kennis en wetenschap onbesproken terzijde gelegd? Denken vertalers en ondertekenaars heus dat homoseksuele, lesbische, biseksuele, transgender en queer medemensen op basis van déze verklaring tot ander inzicht komen? De essentie van God ontdekken? Het als een uitnodiging verstaan? Of is die Nashvilleverklaring geschreven voor gebruik binnen eigen orthodoxe kring?

Je kunt iemands zonde benoemen, als zondaar aanwijzen. Vertalers en ondertekenaars moeten als christen ook weten dat wij allen zondaars zijn. Wellicht niet allemaal op seksueel vlak... maar toch. *'Als wij zeggen zonder zonde te zijn, bedriegen wij onszelf en woont de waarheid niet in ons.'* (1 Joh. 8a) De Nashvilleverklaring heeft iets van de spreekwoordelijke splinter en balk, de pot die de ketel verwijt. Kerk en wereld worden niet beter als gelovigen zich verbeteren blindstaren op vermeende zonde en gebreken van de ander. Werken aan eigen zelfbeheersing, gebreken en karakterzwakte is een stuk effectiever. Dat is in Jezus' voetspoor gaan!

Een ambtsbroeder kreeg een whatsapp bericht van iemand die, als homoseksueel, diep geraakt was door die Nashvilleverklaring. Hij deed in Amsterdam bij het Homomonument mee aan de Viering van Liefde. Daar kan ik mij iets bij voorstellen. In dezelfde app liet hij zich ook ontvallen: *'Wat zou de wereld mooi zijn zonder geloof.'*

Een frappante zin. Tegen iemand die met hart en ziel priester is, oprecht vanuit geloof leeft en present is zeggen dat de wereld mooier is zonder zijn geloof! Is dat principieel niet hetzelfde bedenkelijke niveau als de desbetreffende homoseksueel appen: *'Wat zou de wereld mooi zijn zonder homoseksualiteit'?* Ja, die pijnlijke woorden (en nog veel ergere) zijn gehoord uit de mond van kerkelijke ambtsdragers. Dat veel homoseksuelen de Kerk hebben verlaten

door die lompheid, hoeft niemand te verbazen. Maar niemand die daar beter van geworden is.

Het Homomonument heeft de vorm van een roze driehoek. Hét symbool dat de nazi's onder hun letterlijke goddeloze leider gebruikten bij de vervolging van homoseksuelen. Als je uitgerend op die plek, bij dat teken de liefde wilt vieren hoe kun je dan verlangen naar een wereld zonder geloof?!

Terug bij Luther en Leo X

We zijn terug bij Luther en Leo X. De één: overdadig zelfgenoegzaam. De ander: ziende blind, horende doof, druk met een agenda die toch niet de agenda van God zelf bleek te zijn. Zie de mensheid, Kerk en samenleving anno nu: bijna overal is hetzelfde gaande.

Eigentijdse varianten van Luther en Leo X die niet over hun eigen schaduw en karakterzwakte stappen, om écht naar elkaar te luisteren. Ontdekken wat de ander beweegt, ten diepste zeggen wil. Misschien iemand die kan vertellen dat hij of zij - in liefde en trouw gebonden - de ander mint, liefkoost omdat die herkend is als een gave van de Allerhoogste. God is groter dan ons hart. Misschien iemand die kan vertellen dat hij of zij - in liefde en trouw gebonden - de ander juist niet (!) mint, liefkoost omdat die herkend is als een gave van de Allerhoogste. God is groter dan ons hart. Misschien ontdekken we iets moois als we zelf de mond houden, zwijgen én luisteren. Twee mensen kunnen het verschil maken.

Rechtvaardige onder de Volkeren

Tijdens de Duitse bezetting is landgenoot Willem Arondeus geëxecuteerd. Kunstenaar, auteur. Homoseksueel toen dat zelfs in vrijzinnige kring niet salonfähig was. Hij was ook imposant verzetsstrijder van het allereerste uur. Hij kreeg van Israël de eretitel: Rechtvaardige onder de Volkeren. Kort voor executie vroeg Arondeus: *'Zeg de mensen dat homoseksuelen niet per definitie zwakkelingen zijn.'* Klopt helemaal! Als ik in Amsterdam ben zal ik voor hem een kaars aansteken. Ja, bij het Homomonument! Op die plek een mooi gebaar van een katholieke priester. Geen vezel in mijn gelovige lijf twijfelt: hij is geborgen in Gods barmhartigheid en liefde. Als medemensen je al herkennen als Rechtvaardige onder de Volkeren! Eén mens kan het verschil maken. De meest ultieme: Jezus Christus, Zoon van de Allerhoogste, Gods gezicht op aarde.

Wie over de drempel komt van onze kerklocaties in Jirnsom, Leeuwarden, Wergea/Warten en Wytgaard: weet dat ieder mens welkom is. Dat zal bij de meeste kerken zo zijn. De zondige en de heilige wordt Gods heil aangeboden.

Hoe uw levensverhaal ook klinkt: WELKOM!

pastoor P.J.J. Stiekema